

[Ole Vig Jensen]

det selvfølgelig også i sagens natur, at formålet med de frie kostskolers virksomhed stort set er som hidtil.

Der har været megen debat om den valgte formålsformulering, vel nok i særlig grad i højskoleverdenen, men jeg tror, at ministeren ved at tilføje begrebet »folkeoplysning« får angivet formålet både markant og tilpas bredt.

Det nye og i nogen udstrækning allerede praktiserede er muligheden for at optage og medregne det, vi kalder dagelever. Der lægges op til, at de kan udgøre op til 15 pct. og en nedsat tilskudssats på 70 pct. Jeg tror, det er en rigtig vej at gå. Det er en imødekommelse af et aktuelt behov. Man kan ikke afvise, at det måske kan medføre problemer for eksisterende skoler, men det må vi se nærmere på under udvalgsarbejdet. Jeg mener også, at ministeren selv er opmærksom på det.

Der er også mulighed for at tilrettelægge kurser anderledes end hidtil, nemlig som 4-dages-kurser, kurser af fire dages varighed. Man kunne måske næsten sige, at her er tale om en lovliggørelse af noget, der allerede eksisterer, men i hvert fald kan man sige, der er det gode ved det, at det giver mulighed for nye tilrettelæggelsesformer og måske også mulighed for at få fat i nye grupper. Det vil vi se positivt på.

Kravet om mindste antal elever, som hæves fra 18 til 24, er der på den ene side meget der taler for med den begrundelse, at på den måde skaber man et bedre miljø på skolerne både pædagogisk og socialt, men jeg er også nødt til at sige, at jeg ikke er sikker på, at man skal hæve tallet til 24. Der er tale om en mindretalsbeskyttelse, som vi har haft plads til, råd til, igennem en lang årrække, og jeg synes, vi må se lidt grundigere på det under udvalgsarbejdet.

Så vil jeg tage et par enkelte punkter, som kan komme til at betyde noget. Der bliver i forbindelse med rammetilskuddene tale om en vis omfordeling mellem skolerne. Især rammer det skoler, der har et stort areal, og skoler med høje ejendomsskatter. Jeg tror, vi er nødt til at se nærmere på virkningen af forslaget, som det er udformet nu; det er ikke utænkeligt, at vi kan finde en bedre måde at sikre alle på.

Når det gælder statslånene, som er en velkendt sag og en øm sag, fordi der aldrig har været midler nok og endnu mindre er det i dag,

så vil jeg allerede nu bebude, at vi bliver nødt til at hæve grænsen for at give statslån fra de nuværende 20 pct., hvilket også medfører, at vi bliver nødt til på finansloven at finde udvej for at øge bevillingen. Det begrundes, synes jeg, først og fremmest i, at den ordning, som finansministeren lancerede – synes jeg i og for sig med god grund på det pågældende tidspunkt – nemlig at man havde mulighed for at optage realkredit, ikke er til stede i det omfang, som finansministeren forventede det, og slet ikke i det omfang, som skolerne har behov for, og virkningen af det mener jeg i virkeligheden ikke er til gavn heller for staten. Så jeg anmelder, at det vil vi gerne se nærmere på.

Vi kan måske også komme til at se på den statslige elevstøttebevilling, fordi det jo ikke er nogen hemmelighed, at den kommunale støtte på det område, som ganske vist er frivillig, mere eller mindre falder helt væk til skade for den gruppe af elever, og det mener jeg kan gøre, at staten må føle stærkere forpligtelser end måske hidtil.

Om efterskolerne, som har rejst et særligt problem vedrørende specialundervisningen og de vilkår, der gælder, vil jeg sige, at også her synes jeg, der er god grund til nærmere at se på, om vi kan formulere det anderledes. Og endelig vil jeg for efterskolernes vedkommende sige om alderskriterierne, at hvis vi skal tilgode den gruppe af elever på efterskolerne, som i øjeblikket oftest omtales som sent udviklede, så bliver vi nødt til at dispensere, i hvert fald indtil vi på et senere tidspunkt gennem anden lovgivning har gennemført forbedrede muligheder for de pågældende elever.

Vi ser positivt på lovforslaget og mener, det danner et godt grundlag for en endelig vedtagelse i denne samling.

Lysholm Christensen (KRF):

Med dette lovforslag justeres der nænsomt ved hjerterødderne til noget af det, som vi kalder ægte dansk. Det danske folks rødder stikker naturligvis langt dybere end folkehøjskolernes, men folkehøjskolernes 140-årige historie fylder alligevel meget i billedet af, hvad vi kalder dansk og oplever som dansk. En broget mangfoldighed af skoler, som udtrykker sig i ord, i idræt, billeder, kunst, musik og livssyn. En pæredansk opdagelse – ikke en opfindelse – som har sit udspring i folkelige og kristelige